

Lumea lui Pepino și normalul „Tândărică”

S puneam, la sfârșitul stagiunii '95-'96, că unul dintre cele mai bune teatre din țară este *Tândărică* condus de Mihaela Tonița-Iordache și de echipa domniei sale. Strategia artistică și managerială a dezvoltat, pe termen scurt și pe termen lung, un program clar și coerent, cu importante realizări la sediu, în cele două săli, și participări la festivaluri internaționale. Stagiunea care s-a încheiat a numărat șase premiere - *Micul prinț*, *Fata babei și fata moșneagului*, *Coșofana hoată*, *Bastien și Bastienne*,

periment și performanță ar fi câteva dintre atributele, și, de ce nu, atuurile vieții teatrale de la *Tândărică*, un teatru normal care joacă de luni pînă duminică, cu sălile pline, basmul românesc, literatura universală pentru copii, și nu numai, opera pentru copii, recitaluri de virtuozitate artistică. Frapantă este și modestia întregii trupe, pasiunea și noblețea cu care se dăruiesc mai micilor și mai marilor.

Dar normalul de la *Tândărică* mai are o cauză bine determinată: lumea creatorului și profesorului Cristian Pepino.

Play Faust

Pinocchio, *Motanul încălțat* (premierea a avut loc în august la Perugia, la Festivalul Păpușilor) și patru turnee de succes în lume: Franța, Iugoslavia (Subotica), Singapore și Perugia. Nimic nu se face aici, la *Tândărică*, în salturi, improvizat sau superficial. Tradiția impresionantă a teatrului de păpuși și marionete de la noi, afirmat de mari personalități ca Margareta Niculescu, Pál Antal, Ildiko Kovács, Horia Dadivescu, Ștefan Lenkisch impune nu doar o ștachetă valorică ridicată, un punct de referință, ci și o evoluție firească, o adaptare la noile tendințe. În cele mai multe dintre spectacolele de la *Tândărică* observăm inovații, căutarea unor noi modalități de exprimare artistică, de construire și de mînuire a păpușilor și marionetelor. Există acum două direcții: lucrul tradițional după paravan dar și eliminarea lui, punerea de fapt în valoare a actorului-păpușar. Se valorifică astfel o nouă relație între păpușă și păpușar într-un spectacol modern și dinamic. Mișcarea scenică, dezvoltarea personalității fiecărei păpuși sau marionete, ușurința mînuirii, expresivitatea corporală a actorilor sînt lucruri constante în montările de la *Tândărică*. Și mai este ceva extrem de semnificativ. Aici lucrează practic, cot la cot, două generații de artiști păpușari: școala veche, de renume, cu nume ca Brîndușa Zaița-Silvestru, dar și tinerii absolvenți ai secției de actori-păpușari de la Academia de Teatru și Film din București, cu nume ca, de exemplu, Gabriel Apostol. Tradiționalism și modernitate, ex-

L-AM CUNOSUT pe Cristian Pepino în 1994, la *Săptămîna teatrelor de păpuși*, ediția a XIV-a de la Constanța (unde, seri la rînd, am rîs cu toții amuzați de poantele lui Cleo Domozină, regretata directoare a Teatrului de păpuși din Craiova, frumoasă și veselă, pe care am văzut-o ultima dată la premiera cu *Danaidele* și de care îmi amintesc mereu cînd vine vorba de păpuși). Aparent timid, neîndemînic și fisticit, regizorul Cristian Pepino este, în cele mai multe dintre realizările sale scenice, sigur pe el, animat de o neobosită dorință de căutare și de inventivitate,

Motanul încălțat. Regia: Cristian Pepino. Teatrul „Tândărică”

Scenă din *Pinocchio*. Regia: Cristian Pepino. Teatrul „Tândărică”

riguros și plin de fantezie în același timp. Coincidența fericită pentru mine a fost să-l descopăr la Constanța în ambele sale calități: regizor și profesor. Atunci am văzut *Adunarea păsărilor* (pe un scenariu de Mihaela Tonița-Iordache), o coproducție a Teatrului *Tândărică* cu prima promoție de actori-păpușari de la ATF București, păstoriți de profesorul Pepino, spectacol ce va rămîne în istoria teatrului de gen. *Adunarea păsărilor* (scenografia - Cristina Pepino) este o poveste non-verbală, cu multe elemente vizuale ce trimit la Peter Brook, de o mare finețe și eleganță a expresiei corporale, o performanță artistică. Aceeași experiență a unei povești fără cuvinte o reia Pepino, în cu totul altă formulă, în spectacolul *Play Faust* unde scenariul, regia și scenografia îi aparțin, costumele sînt semnate de Cristina Pepino (colaboratoarea sa permanentă) iar mișcarea scenică de Theresa Cașu. Și acesta a fost un spectacol-examen al studenților de la secția păpuși-marionete în colaborare cu *Tândărică*, o procedură pe cît de normală, pe atît de profitabilă pentru toată lumea. În *Play Faust* (cînd vor apărea aceste rînduri, spectacolul se va juca la Charleville-Mézières, în Franța, la *Întîlnirea Școlilor Superioare de Marionetiști*, unde director este binecunoscuta Margareta Niculescu), locul cuvintelor este luat de muzică, leit-motivul și multe din teme fiind din *Carmina Burana* de Carl Orff, care devine un suport explicativ, care dă un anume ritm și sens succesiunii de imagini. Povestea bătrînului Faust și a vînzării sufletului său este abordată dintr-un punct de vedere erotico-sexual. Mephisto îl tentează, îl provoacă scoțînd în față artileria grea: muzică incitantă, exhibiții și trupuri super-dimensionate, ritmuri și dansuri excitante. Capcana lui Mephisto este sugerată și prin decor: spațiul este practic o închisoare cu porți metalice,

rece „animat” diavolește de un dezmăț al simțurilor, ispite sigure pentru bietul Faust. Dincolo de cortina roșie, în acordurile din *Carmina Burana*, uneori prelucrate cu ironie, forma ipocriziei, a falsului și a minciunii se concretizează. Pe tărîmul infernului, seducător din afară, păcatele sînt tot atîtea facturi de plată pentru păcătoși: torturi, biciuiri, batjocură, blasfemie. Cromatica folosită pentru costume este foarte precisă: alb, negru, roșu. Pentru a îngroșa corul ispitelor și păcatelor, Pepino apelează la măști enorme, grotești (văd enorm și simt monstruos!), fabricate dintr-un burete tratat special. Expresivitatea lor este clară și bine diferențiată, mesajul impecabil conținut și transmis. Jocul cu aceste măști este foarte plastic, ca și acela cu delicatele marionete, mînuite cu sensibilitate de Gabriel Apostol și Daria Gănescu. În final, după tradiționalul paravan, se reia pe scurt, de data asta cu păpuși, esențialul: vînzarea sufletului, semnarea pactului cu diavolul. Forța spectacolului stă și în coabitarea mai multor tehnici ale teatrului de gen, dar și în plastica gestuală și corporală a actorilor. O singură suferință cred că are *Play Faust*: luminile. În rest, scene de o mare frumusețe pe o idee pertinentă și bine argumentată scenic.

I NOVAȚII există și în alte spectacole ale lui Pepino. În *Sînziana și Pepelea*, un superb basm realizat la *Tândărică*, Pepino merge pe super-dimensionarea personajelor, construind păpuși de dimensiuni neobișnuite pe o scenă de teatru pentru copii. În *Pinocchio*, din nou mai multe tehnici se împletesc fără reproș. Aici, diversitatea construcției păpușilor, a măștilor atinge un nivel, din nou, al performanței. Expresia fiecărei măști sau păpuși este foarte bine prinsă și foarte ușor de urmărit ca intenție și ca mesaj. Mînuirea se face cu multă grație, și o remarcam astă vară pe tînăra absolventă Daria Gănescu (*Pinocchio*) lucrînd cu vocație alături de Gabriel Apostol și de colegii ei de promoție. Păpușa ca dublu apare cum în *Pinocchio* (*Femeia cu copilul*). De asemenea *Zîna*, o apariție spectaculoasă, aduce o noutate în construire și mînuire. Proportțiile personajelor diferă și ele și intră în relație cu decorul de basm, de poveste, feeric și funcțional totodată. Spiritul ludic traversează de la un capăt la celălalt acest spectacol plin de fantezie și de rigoare, încărcat de soluții tehnice și artistice noi, dinamic și cald.

Așadar, fiți cu ochii pe Cristian Pepino și pe teatrul *Tândărică*! Nu veți găsi senzaționalul care bîntuie tranziția noastră. Veți găsi un spațiu miraculos, de poveste adevărată, de căutare și de împlinire, o lume normală și fascinantă, cum este cea a păpușilor!